

Yleistä

Jazz & Pop Arkisto hankki, säilytti, luetteloï ja digitoi aineistoa entiseen tapaan. Toimintavuotta värítettivät eniten henkilöstömuutokset. Amanuenssi Natta Holma jäi eläkkeelle, ja hänen tilalleen tuli Maaret Storgårds. Arkistonjohtaja Juha Henrikssonin sijaisena aloitti populaarikulttuurin historian dosentti Janne Mäkelä, joka on aikaisemmin toiminut muuan muassa Suomen Akatemian tutkijatohtorina.

Arkiston kannatusyhdistyksessä jäseniä oli vuoden lopussa 230. Kannatusyhdistyksen hallituksen puheenjohtajana toimi Jaakko Harjula. Muut hallituksen jäsenet olivat Raimo Virtanen, Risto Blomster, Eero Lupari, Jussi Raittinen, Markus Ketola, Hannu Tolvanen (varapj.), Klaus Järvinen, Jaana-Maria Jukkara, Markku Mäenpää, Jarmo Wallenius ja Jussi Saksa. Sihteerinä toimi arkistonjohtaja. Hallitus kokoontui neljä kertaa. Kokouspalkkioita ei maksettu.

JAPAlla oli vuoden lopussa tutkimusaineistoa yi 340 hyllymetriä, muun muassa 5600 tuntia julkaisemattomia äänitteitä. Henkilökokoelmien määrä oli 334.

Viime vuodet JAPA on tullut tunnetuksi digitoinnin asiantuntijana. Vuonna 2008 tämän tehtävän rinnalle alkoi nousta tutkimuspalvelujen ja aineiston saatavuuden tehostaminen.

1. Varsinainen toiminta

1.1. Aineistonhankinta

JAPA henkilökokoelmat perustuvat lahjoituksiin, joita vuonna 2008 saatiin muun muassa orkesterinjohtaja Matti Oilingilta, sovittaja-sanoittaja Ossi Malisen perikunnalta ja säveltäjä-sanoittaja Lauri Jauhaisen perikunnalta. Yleiskokoelmissa erityisesti audiovisuaalinen tutkimusaineisto karttui, kun television musiikkiohjelmien ja muun videomateriaalin tallentamista jatkettiin entiseen tapaan. Janne Mäkelän johtama työryhmä ryhtyi suunnittelemaan varhaisten musiikkiaiheisten internetsivujen keräystä. JAPA järjesti syyskuussa bigband-muisteluillan, joka dokumentoitiin.

1.2. Tietojärjestelmät ja -palvelut

Aineisto luetteloitiin pääasiassa Kansalliskirjaston ylläpitämään Violaan mutta myös Populaarimusiikin historia -tietokantaan ja arkiston kotisivuille, joita ryhdyttiin uudistamaan loppuvuonna. JAPAN aineistoja käytettiin entistä enemmän, mutta neuvonta- ja tiedonhakupalvelut säilyivät maksuttomina. Resurssipulan vuoksi aineisto kasautui ja luettelointi viivästyi.

1.3. Digitointi

JAPA jatkoi arkistomateriaalinsa digitointia, antoi asiantuntijalausuntoja, kehitti yhteistyötä ja opasti muita suomalaisia laitoksia. JAPA oli mukana digitointia ja pitkäaikaissäilyttämistä koskevassa kansainvälisessä TAPE-projektissa, joka päättyi keväällä.

JAPA hallinnoi muistiorganisaatioiden muodostamaa Digiwikiä, joka tarjoaa digitointiin ja pitkäaikaissäilyttämiseen liittyvää tietopalvelua. Opetusministeriö myönsi hankkeelle 35.000 euroa käytettäväksi vuoden 2009 loppuun. JAPA on jo osin julkaissut palvelun sivuilla omat digitointi- ja pitkäaikaissäilytyskuvauksensa. Loppuvuonna Digiwikiin toiminta-alustaa alettiin hyödyntää Kansallinen digitaalinen kirjasto -jättihankkeessa.

JAPA siirtyi keväällä vetäjäksi Äänistö-hankeeseen, jonka tavoitteena on saattaa tieteellisten äänitearkistojen digiaineistoja avoimeen internet-palveluun. JAPAN päätehtävänä oli tässä vaiheessa toiminnan suunnittelu ja rahoituksen hakeminen.

1.4. Tutkimus, opetus ja seminaarit

JAPAlla tutkijana työskennellyt Risto Kukkonen väitteli suomalaisesta iskelmästä maaliskuussa. Arkistonjohtaja Janne Mäkelä julkaisi artikkeleita muun muassa suomalaisen popviennin historiasta ja kirjoitti JAPAN kotisivuille englanniksi suomalaisen populaarimusiikin aikajanan. Juha Henriksson valmisteli kirjaa Rauno Lehtisestä. Oman tutkimustoiminnan lisäksi JAPA jatkoi yhteistyötä suomalaisten korkeakoulujen ja tieteellisten muistiorganisaatioiden kanssa ja tiivisti kansainvälistä toimintaa tekemällä vierailun ruotsalaisiin musiikkiarkistoihin sekä osallistumalla Music and Historiographies in the Context of Nordic Popular Culture -projektin suunnittelukokoukseen Tukholmassa.

JAPAN aineistoja käytettiin opetuksessa muun muassa Suomen virtuaaliyliopiston kurssilla *The State of Sound: Popular Music and Nationality* ja Helsingin yliopiston musiikkitieteessä. Opetusministeriön oppimateriaalisivuilla oli lukioille JAPAN koostama osio *Suomalaisen jazzin vuosisata*.

1.5. Tiedotus- ja julkaisutoiminta

Toiminnasta tiedotettiin omilla kotisivuilla ja kahdesti *Mappi*-jäsenlehdessä, minkä lisäksi JAPAN lahjoituksista ja tilaisuuksista uutisoitiin päivä- ja musiikkilehdissä. Janne Mäkelä kertoi arkiston toiminnasta *Turun Sanomissa*, *Selvis*-lehdessä, *MikroPC:ssä* ja Yleisradion *Pop-Talk*-verkkoradiossa, minkä lisäksi hän esiintyi populaarikulttuurin historian asiantuntijana muun muassa Yleisradiossa (YLE Teeman *Popkult*-ohjelmat) ja *Iskelmä*-lehdessä. JAPA lähetti Meksikoon Nordic Sound Jazz Promotion -organisaatiolle infomateriaalia arkistosta ja suomalaisesta jazzista.

Arkisto julkaisi Risto Kukkonen väitöskirjan *Aavan meren täällä puolen* ja aloitti 1960–70-luvun suomalaista rockjazzia sisältävän kokoelma-cd:n suunnittelun.

1.6. Näyttelytoiminta

JAPAn maakunnallinen lippulaiva *Suomijazzin svengaava historia* -näyttely vaati korjailua eikä ollut esillä vuoden aikana. Saman aiheen verkkoversio oli kuitenkin edelleen näytteillä Populaarimusiikin museo Pomusin internet-sivuilla. JAPA avusti Argentiinan Suomen suurlähetystä tangonäyttelyssä ja Kymenlaakson museota Kotkan Merikeskus Vellamon jazznäyttelyssä. Tekniikan museon (Helsinki) kanssa neuvoteltiin radion historia -yhteisnäyttelyn järjestämisestä.

1.7. Konsertit

Arkiston teemaillat järjestettiin Helsingin Storyville-klubilla kahdesti: 28.5. pidettiin Erik Lindströmin rahaston tilaisuus ja 29.10. varainkeruutapahtuma Live Trad.

1.8. Edustukset

Hallituksensa jäsenten kautta JAPA oli esillä muun muassa seuraavissa laitoksissa ja järjestöissä: Sibeliuksen Akatemia, Pop & Jazz Konservatorio, Maailman musiikin keskus ry, Säveltäjät & sanoittajat ELVIS ry, Suomen Jazzliitto ry, Kansallisarkisto ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Arkistonjohtaja Janne Mäkelä toimi Äänistö-hankkeen koordinoijana, Digiwikiin ohjausryhmässä, Kansallinen digitaalinen kirjasto -hankkeen teknisessä asiantuntijaryhmässä ja Musiikin ja näyttämötaiteen tutkijakoulun ohjausryhmässä. Mäkelä on lisäksi tieteellisissä tehtävissä, muun muassa Populaarikulttuurin tutkimuslaitoksen IPC:n (Turun yliopisto) toimeenpanoryhmässä. JAPAn henkilökunta kiersi konserteissa, festivaaleilla, julkaisu-tilaisuuksissa ja vastaavissa tapahtumissa kertomassa arkistosta ja luomassa kontakteja.

1.9. Erik Lindströmin rahasto

JAPAn hallinnoimasta rahastosta jaettiin 2000 euron apuraha muusikko Joonas Haavistolle.

2. Talous

Yleisavustuksista opetusministeriön myöntämä valtionapu 105.000 euroa muodosti JAPAn toiminnan perustan. Sen osuus arkiston tuloista oli noin 88 %. Valtionavulla katettiin eritoten henkilökunnan palkat ja tilojen vuokria. Vuoden aikana neuvoteltiin tuloksetta siirtymisestä pysyvään valtionavun piiriin. Helsingin kaupungin kulttuuriyhdistysten avustuksista JAPAlle myönnettiin 2000 euroa. EU:n TAPE-projektin raportti viimeisteltiin kesällä, jonka jälkeen JAPA sai loppuerän 2651 euroa.

Projektirahoituksista Äänistö-hankeeseen aiemmin myönnetystä starttirahasta JAPA sai kesäkuussa oman osuutensa 2000 euroa hankkeen suunnitteluun. Digiwiki-rahoituksen JAPAn osuus oli noin 4000 euroa. Molemmat jaksotettiin käytettäväksi vuodelle 2009. Muu oma varainhankinta koostui kannatusyhdistyksen jäsenmaksuista sekä konsertti- ja julkaisu- toiminnasta. Näistä jäsenmaksutuotto oli 3940 euroa.

Tilikauden tulos oli 1160 euroa ylijäämäinen.

3. Toimitilat ja henkilöstö

JAPA on toiminut Helsingissä Arabiankatu 2:ssa vuodesta 1997. Tilojensa täyttymisen vuoksi JAPA on etsinyt uusia tiloja pääkaupunkiseudulta, mutta arkistointikriteerejä täyttäviä ja synergia-etuja tarjoavia kohtuuhintaisia ratkaisuja ei ole löytynyt. Arkisto kuitenkin vuokrasi väliaikaista varastotilaa 32 m² Hämeentie 157:stä. Loppuvuonna käytiin vielä neuvotteluja Sörnäisten rantatie 25:ssä sijaitsevista tiloista, joihin Kansallinen audiovisuaalinen arkisto ja Työväen Arkisto ovat muuttamassa.

JAPAlla oli kaksi vakituista työntekijää. Amanuenssi Natta Holma jäi eläkkeelle, ja hänen tilallaan aloitti 1.5. FM Maaret Storgårds. Johtaja, FT Juha Henriksson jäi hoito- ja tutkimusvapaalle toukokuun alussa, ja hänen tilalleen tuli 26.5. FT Janne Mäkelä. Määräaikaisena työvoimana olivat HuK Jouni Eerola, FT Risto Kukkonen ja Maarika Storgårds.

4. Jäsenistö

Henkilö/vuosijäsenet	179
Henkilö/ainaisjäsenet	21
Yritys/vuosijäsenet	17
Yritys/ainaisjäsenet	13

	230